

Tid Torsdagen den 22 september 2016 kl. 17.00 – 17.10
Plats Bråvallasalen, Stadshuset
Justerat Måndagen den 3 oktober 2016

Jan Valeskog

Joakim Larsson

Närvarande

Beslutande ledamöter:

Jan Valeskog (S) ordföranden

Joakim Larsson (M) vice ordföranden

Margareta Stavling (S)

Elin Olsson (MP)

Lennart Tonell (MP)

Rikard Warlenius (V)

Monika Lozancic (M)

Torbjörn Erbe (M)

Alexandra Östback (M)

Mattias Keresztesi (M)

Abit Dundar (L)

Tjänstgörande ersättare:

Lars Arell (S)

för Anders Göransson (S)

Anna Forssell (S)

för Maria-Elsa Salvo (S)

Ersättare:

Anna Bäcklund (MP)

Maria Ljuslin (V)

Jihad Adlouni (M)

Marianne Pettersson (M)

Markus Berensson (C)

Tjänstemän:

Förvaltningschefen Håkan Falk, Jenni Almgren, Marita Anheim, Ann-Charlotte Bergqvist, Gunnar Jensen, Lena Mittal, Martin Skillbäck och Åsa Wigfeldt samt borgarrådssekreteraren Oscar Lavelid och personalföreträdaren Luis Lopez för §§ 1-6.

§ 1 Val av justerare och tid för justering

Beslut

Exploateringsnämnden utser vice ordföranden Joakim Larsson (M) att tillsammans med ordföranden Jan Valeskog (S) justera dagens protokoll.

Justering sker måndagen den 3 oktober 2016.

§ 2 Frågor för beredning och eventuell information från kontoret

Information om besök från stadens revisorer

Förvaltningschefen Håkan Falk informerar om att stadens revisorer kommer att besöka nämnden vid nästa sammanträde den 20 oktober 2016 kl. 17.30.

Beslut

Exploateringsnämnden tackar för informationen.

§ 3 Anmälan av inkomna skrivelser till exploateringsnämnden

Inkomna skrivelser m.m. till exploateringsnämnden enligt förteckningar från den 6 september 2016 och från den 22 september 2016 anmäls.

§ 4 Anmälan av delegationsbeslut fattade inom exploateringskontoret

Dnr E2016-00014

Beslut

- 1 Exploateringsnämnden beslutar att lägga anmälan till handlingarna.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 1 september 2016.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 5

Anmälan av protokoll från rådet för funktionshinderfrågor

Dnr E2016-00043

Protokoll nr 5/2016 från sammanträde med stadsbyggnadsnämndens och exploateringsnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor från den 7 juni 2016 anmäls.

§ 6

Tertialrapport 2/2016 för exploateringsnämnden

Dnr E2016-00986

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner tertialrapport 2/2016 och överlämnar denna till kommunstyrelsen.
- 2 Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 5 september 2016.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Abit Dundar (L) enligt följande:

Exploateringsnämndens tertialrapport 2 2016 visar på det stora och viktiga ansvar nämnden har för en växande stad och långsiktigt hållbar stad. Alliansen anser rapporten i stora delar rimlig utifrån de förutsättningar som nämnden getts i innevarande budget.

Vi konstaterar att det inom Stockholms stads gränser idag finns bostadsprojekt om sammanlagt 129 000 lägenheter som befinner sig i olika planerings- och genomförandefaser. Det är glädjande, och innebär teoretiskt sett goda möjligheter att nå målsättningen om markanvisning av 8 000 bostäder för 2016. Det är i sammanhanget värt att notera att den rödgrönrosa majoriteten markanvisat färre hyrerätter än vad Alliansen nådde upp till vid maktskiftet. Endast 43 procent av samtliga bostäder hittills för året har avsett hyrerätter. Den rödgrönrosa majoritetens kommande chockhöjning av tomträtsavgälderna kommer sannolikt leda till att denna siffra att minskar ytterligare, vilket vore olyckligt för Stockholms utveckling.

Under 2016 har exploateringsnämnden ett uppdrag att aktivt bidra och samarbeta med övriga nämnder och bolag för att tillskapa fler boenden för prioriterade grupper, såsom nyanlända, ensamkommande flyktingbarn med flera. I detta hänseende är det av synnerligen stor vikt att kommande bygglovsärenden blandas upp och även innehåller en andel tidsbegränsade boenden för andra kategorier människor. Det kan exempelvis vara studenter, som också de använder bostäderna under en begränsad period i livet. Därtill bör numerären på enskilda platser vara av mindre omfattning än hittills. Berörda nämnde behöver därför skyndsamt utreda alternativa platser för modulbostäder för flyktingar - platserna behöver bli fler men antalet bostäder per plats färre.

I tertialrapporten anges att en mycket stor andel frågor/synpunkter/klagomål har inkommit till kontoret avseende olovligen ianspråktagande av mark. Hittills i år har 242 ärenden registrerats. Av dessa svarar 194 för bosättningar/boplatser. Redan vid tertialrapport 1 2016 påtalade vi detta och efterlyste en redovisning i tertialrapport 2 för vad staden tänker göra för att stävja denna väsentliga ökning. Tyvärr tvingas vi notera att någon sådan redovisning ej medtagits i föreliggande ärende.

Avseende delmål 4.1 *Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika* bör det noteras att nivån ligger något över årsmålet, men att skillnaden mellan kvinnor och

män är anmärkningsvärd. Män har en frånvaro på 0,9 procent, medan kvinnor har en frånvaro på hela 3,1 procent – båda i relation till årsmålet på 2,1 procent. Vi förutsätter att förvaltningen arbetar aktivt och lösningsorienterat med denna fråga.

Ersättaryttrande

Markus Berensson (C) instämmer i särskilt uttalande från vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Abit Dundar (L).

§ 7**Internationell strategi för Stockholms stad. Svar på remiss**

Dnr E2016-02238

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden besvarar remissen med kontorets tjänsteutlåtande.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 24 augusti 2016.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Elin Olsson m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Abit Dundar (L) föreslår att nämnden beslutar att delvis bifalla kontorets förslag till beslut samt att därutöver anföra följande som svar på remissen:

Globaliseringen ställer länder, regioner och städer inför helt nya möjligheter och utmaningar. Nya marknader öppnar sig, världshandeln expanderar och ekonomier integreras. För en storstadsregion som Stockholm innebär denna utveckling stora möjligheter med nya växande marknader, ökad handel och ökat internationellt samarbete. Samtidigt ökar också konkurrensen om företagsetableringar, investeringar, arbetskraft och besökare från andra storstadsregioner i världen.

En internationell strategi för Stockholms stad är nödvändigt och välkommet. Vi ställer oss dock kritiska till det faktum att

strategin inte bejakar företagsperspektivet i tillräcklig stor omfattning.

Den ökade konkurrensen ställer krav på en tydlig internationell positionering av Stockholm. Stockholm måste attrahera företagsetableringar, investeringar, besökare och boende till Stockholmsregionen samt hjälpa företag att växa internationellt. Det bör även finnas med resonemang kring valfrihet som en viktig faktor för en högklassig och kostnadseffektiv samhällsservice som ger stockholmarna unika möjligheter att välja mellan olika vård- och omsorgsgivare och skolor.

Stockholm ska vara Europas ledande och hållbara tillväxtregion med ett kunskapsbaserat och innovativt näringsliv i världsklass och med en god och trygg livsmiljö med stora möjligheter för alla människor.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Elin Olsson m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V).

Reservation

Vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Abit Dundar (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ersättaryttrande

Markus Berensson (C) instämmer i förslag från vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Abit Dundar (L).

§ 8

Strategi för Stockholm som smart och uppkopplad stad.

Svar på remiss

Dnr E2016-02185

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden besvarar remissen med kontorets tjänsteutlåtande.
- 2 Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 31 augusti 2016.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Elin Olsson m.fl. (MP), Rikard Warlenius (V) och vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) föreslår (se beslutet).
- 2) Abit Dundar (L) föreslår att nämnden beslutar att godkänna kontorets förslag till beslut samt att därutöver anföra:

Liberalerna har länge drivit frågan om ett uppkopplat och smart Stockholm. 2010 genomfördes Chydeniusinitiativet med syfte att Stockholm skulle bli världsledande vad det gällde öppenhet i de offentliga arkiven, inte minst digitalt. Stockholm bör nu gå vidare med att öka tillgängligheten och transparensen hos stadens förvaltningar. Beslut och information ska enkelt bli tillgängliga för medborgarna, genom öppna arkiv, smarta e-tjänster och snabb service. Den digitala informationsförsörjningen är mycket viktig ur ett demokratiskt perspektiv. Men digitaliseringen rymmer så mycket mer än så.

Därför är det bra att Stockholms stad satsar på att använda nutida och framtida digitala möjligheter för att göra livet enklare och bättre för invånare, företagare och besökare. Lika viktigt är det att digitaliseringen också får genomslag inom stadens verksamheter. Stadens förvaltningar och bolag måste bli bättre på att använda de möjligheter digitaliseringen ger och bidra till en smartare välfärd.

Medborgarna måste få större tillgång till och kontroll över den information som berör dem, samtidigt som förvaltningarnas förmåga att använda datamängder på aggregerad nivå, med respekt för den personliga integriteten, måste uppmärksammas. Tillgången till information kan leda till en verklig revolution inom valfrihetsområdet, men då måste staden se till att den information som brukarna får är relevant, korrekt och lättöverskådlig.

Möjligheterna att med hjälp av digital teknik anpassa allt från undervisning till äldreomsorg utifrån den enskildes förutsättningar och behov är närmast oändliga. Det kräver dock moderna regelverk som skyddar individens integritet och centrala kvalitetskrav utan att hämma nya metoder. Som Sveriges största kommun och en av Europas storstäder måste Stockholm spela en avgörande roll i påverkansarbetet för ändamålsenliga regelverk på nationell och europeisk nivå.

Staden måste utnyttja den kraft som ligger i Stockholmsregionens högskolor genom att till exempel erbjuda möjligheter att testa nya metoder i form av examensarbeten. Medarbetarnas möjligheter att testa och implementera nya idéer i verksamheten måste stärkas. Inte minst i upphandling måste medarbetarnas synpunkter, perspektiv och arbetssätt tas tillvara. Staden måste hela tiden upprätthålla en ledande kompetens på upphandlingsområdet för att med ett effektivt användande av skattemedel få flexibla lösningar som fungerar för anställda och medborgare och som kan anpassas och utvecklas över tid.

Stockholm ska vara en smart stad och ligga i framkant av det digitala innovationsarbetet.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Elin Olsson m.fl. (MP), Rikard Warlenius (V) och vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M).

Reservation

Abit Dundar (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

§ 9

Strategi för Fossilbränslefritt Stockholm 2040. Svar på remiss

Dnr E2016-02038

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden besvarar remissen med kontorets tjänsteutlåtande.
- 2 Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 31 augusti 2016.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Elin Olsson m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V) föreslår (se beslutet).

- 2) Vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Abit Dundar (L) föreslår att nämnden beslutar att delvis godkänna kontorets förslag till beslut samt att därutöver anföra följande:

Stockholms stad ska vara ledande i det globala arbetet med att förverkliga Parisavtalets målsättningar i klimatarbetet. Det är i täta och urbana städer som det finns goda förutsättningar till hållbara energisystem och transporter. Den strategi för ett fossilbränslefritt Stockholm 2040 som nu presenteras utgör en viktig grund för stadens långsiktiga färdriktning för att nå en fossilbränslefri stad 2040. Mållåret kan tyckas avlägset men med tanke på det arbete som krävs från många politiska nivåer och näringsliv är det ett arbete som brådskar.

Det är positivt att Kommunstyrelsen åläggs ett tydligt ansvar för att i olika delar påverka de nationella regelverken, inte minst gällande energi- och transportfrågor. De utredningsuppdrag som strategin inbegriper i syfte att ändra långsiktiga spelregler i svensk och europeisk lagstiftning måste mötas upp med kraftfulla och skickliga påtryckningar på rätt politiska nivåer. Tyvärr har vi inte sett prov på att den rödgrönrosa majoriteten varit förmögen att påverka partivännerna i regeringen gällande till exempel möjligheten till lokal dubbdäcksavgift och andra styrmedel på trafikområdet.

Några viktiga och konkreta exempel på där Kommunstyrelsen bör jobba är att utvidga verktyget med miljözoner i staden. Miljömålsberedningen har föreslagit i sitt delbetänkande (SOU 2016:47) att trafikförordningen bör ändras så att kommuner ges möjlighet att införa miljözon för lätta fordon. Vi vill även poängtera vikten att ge fler möjligheter att delegera beslutsrätt till kommunerna vad gäller införande av lokala styrmedel på trafikområdet. Ett annat exempel där det krävs krafttag från nationell nivå är den politiska prioriteringen att Sverige år 2030 ska ha en fordonsflotta som är oberoende av fossila bränslen. En ambition som regeringen behöver förtydliga och peka ut vägen för.

Målet om fossilbränslefrihet innebär störst utmaningar inom transportsektorn och där är behovet av insatser i närtid som mest omfattande. Förutom det självklara att stadens egen fordonsflotta ska ligga i framkant bör staden sätta upp tydliga och hårda krav vid upphandling av transporttjänster. Vi efterlyser tydligare mål kring detta, både för stadens eget klimatarbete men även för att ge marknaden tillit till att politiken är pådrivande. Gällande till exempel

biogasmarknaden är det oroväckande att det finns tecken på att företagen inte litar på att politiken är tillräckligt modig genom att sätta upp tuffa miljömål som främjar företag som vågar satsa på miljön.

Vi instämmer i att en minskad personbilstrafik kommer att krävas för en transporteffektiv samhällsutveckling. Åtgärder som Miljömålsberedningen (SOU 2016:47) bedömer kunna bidra till störst minskningar av biltrafiken är hållbar stadsplanering genom förtätning, ökad funktionsblandad bebyggelse och förbättrad gång-, cykel-, och kollektivtrafik. Detta kommer att ställa hårda krav på att staden och regionen vågar utföra samhällsplanering och system med inriktning att gynna gång-, cykel- och kollektivtrafik framför biltrafik. En ökande befolkning ger möjlighet att förtäta staden så att fler får närmare till vardagsnära service, kollektivtrafik och trygga gång- och cykelstråk. För detta krävs en smart och hållbar markanvändning. För att kunna bygga tillräckligt många bostäder kommer det inte att vara möjligt att tillgodose alla intressen och önskemål kopplat till överklagandeprocesser där förtätning i alltför hög uträkning kan stoppas av särintressen. Vi menar att det ligger ett tungt allmänintresse i att staden kan byggas tät och miljövänlig.

Orosmoln inom transportsektorn är att både flyg och sjöfart står för en växande andel av de globala utsläppen. Prognoser pekar på att utsläppen förväntas öka kraftigt till 2050 om inga åtgärder vidtas. Därför bör utsläpp från internationellt flyg och sjöfart omfattas av internationella överenskommelser.

En utmaning gällande energianvändningen är att hantera energikraven i nybyggnationen. Det är viktigt att Stockholm kan ligga i framkant gällande hållbart byggande. I detta sammanhang vill vi betona vikten av att lagstiftningen om att förbjuda så kallade kommunala särkrav ses över. Enligt stadens miljöförvaltning har lagstiftningen inte fått någon rättslig betydelse. Detta är naturligtvis glädjande av många skäl, dels att Stockholms stad även fortsättningsvis kan gå före i energisnålt byggande, dels att marknaden verkar vara ointresserad av att vänta in lågt satta nationella krav. En orosfaktor är dock att lagstiftningen skapat förvirring bland såväl byggherrar som stadsplanerare.

Ett sorgebarn i stadens klimatarbete är Fortums kolkraftverk i Värtan. Både före och efter valet 2014 gav Miljöpartiet i staden självsäkra löften om att stänga kolkraftvärmeverket i Värtan senast 2020. Vi noterar nu att detta löfte blivit till en ambition och att en plan för avveckling ska redovisas senast

2017. Samtidigt kan vi i samma strategidokument läsa att ”KVV6 planeras av Fortum Värme vara avvecklat till senast 2030”. Vad som egentligen gäller blir oklart, något som tyvärr påverkar trovärdigheten i strategin i en mycket negativ riktning.

Slutligen, vi stödjer målet om ett fossilbränslefritt Stockholm till 2040 men inser samtidigt att faktorer som staden inte råder över kommer att göra det svårt. Vi anser dock att målet är ett viktigt incitament för att lägga i ytterligare en växel i klimatarbetet. Vi kan inte nog betona vikten av att staden intensifierar samarbete med externa aktörer. Klimatpakten, stadens samverkan med näringslivet, behöver utvecklas och ges högsta politiska prioritet.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Elin Olsson m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V).

Reservation

Vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Abit Dundar (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ersätтарыttrande

Markus Berensson (C) instämmer i förslag från vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Abit Dundar (L).

§ 10

Försäljning av fastigheten Hornafjord 2 i Kista till Brf Hotellparken

Dnr E2016-02036

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden ger kontoret i uppdrag att genomföra försäljningen av fastigheten Hornafjord 2.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 11 augusti 2016.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 11

Att levandegöra Sergels Torg. Motion (2016:25) från Erik Slottner (KD). Svar på remiss

Dnr E2016-01722

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt kontorens gemensamma förslag:

- 1 Exploateringsnämnden besvarar remissen med kontorens gemensamma tjänsteutlåtande.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets, stadsbyggnadskontorets och trafikkontorets gemensamma tjänsteutlåtande från den 31 augusti 2016.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorens gemensamma förslag.

§ 12

Motion om sambandet mellan Bagarmossen - Skarpnäck av Kristina Lutz (M). Svar på remiss

Dnr E2016-00801

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden besvarar remissen med kontorets tjänsteutlåtande.

- 2 Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 30 augusti 2016.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Elin Olsson m.fl. (MP), Rikard Warlenius (V) och Abit Dundar (L) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) föreslår att nämnden beslutar att tillstyrka motionen samt att därutöver anföra följande:

Genomförandet av stadens översiktsplan innebär att vi kommer att skapa fler stadsmiljöer. Det handlar om att låta innerstaden växa långt utanför tullarna. Utifrån översiktsplanen togs rapporten ”Bostadspotential i Stockholm” fram, som utifrån idag givna restriktioner visar var det är möjligt att bygga 140 000 nya bostäder till 2030. Exempelvis 20 700 i Hägersten – Liljeholmen och 20 100 i Bromma.

Under Alliansens senaste två mandatperioder i majoritet påbörjades så också planeringen av många tusen nya bostäder i ett stort antal programområden. Ett av dessa är sambandet Bagarmossen – Skarpnäck. Syftet med det ursprungliga planprogrammet var att skapa nya bostäder i kollektivtrafiknära läge, med goda miljöer, service och skolverksamhet. Det handlade då om cirka 600 bostäder, men detta reviderades 2013 till att omfatta 2 500 – 3 500 bostäder.

Med anledning av att Stockholm växer allt snabbare finns det behov av att se över såväl pågående som nya områdesprogram. För just Bagarmossen – Skarpnäck ser vi möjligheter att utveckla programmet med ytterligare omkring 2 000 bostäder och samtidigt skapa ett tydligare samband mellan stadsdelarna genom att dessa kan byggas ihop. Det vore beklagligt inte beakta denna möjlighet inom ramen för det beslutade programmet.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Elin Olsson m.fl. (MP), Rikard Warlenius (V) och Abit Dundar (L).

Reservation

Vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

§ 13**Strategisk inriktning för företagsområden. Svar på remiss**

Dnr E2016-01951

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden besvarar remissen med kontorets tjänsteutlåtande.
- 2 Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 25 augusti 2016.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Elin Olsson m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) föreslår att nämnden beslutar att i huvudsak godkänna exploateringskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen samt att därutöver anföra följande:

Det är väsentligt att den framtida planeringen av stadens utveckling säkerställer ett fullgott skydd för mindre industriområden. Detta kan delvis göras genom renodlade företagsområden, men det är i mångt och mycket också en lagstiftningsfråga som staden inte har rådighet över. Det måste självklart vara så att småföretagandet och mindre industriområden inte trängs undan av tillkommande bostadsbebyggelse, där nya boenden kan uppleva sig störda av näringsidkares verksamheter. Staden måste således ha en tydlig strategi för vad som gäller vid ny bebyggelse inom eller i anslutning till såväl företagsområden som mindre industrier. Samtidigt underlättar den täta staden kunskapsöverföringen genom möten mellan människor, företag, lärosäten och forskningsmiljöer. Därtill bidrar kompetensförsörjnings-

aspekten och behovet av service bland annat till behovet av blandade stadsmiljöer som en viktig aspekt för företags lokalisering. Det är således en självklarhet att Stockholm ska växa med blandade stadsmiljöer, och att detta ska genomsyra stadsdelarnas utveckling.

Vi instämmer i ansatsen att utvecklingen av tidigare oexploaterad mark i anslutning till verksamhetsområden behöver säkerställa att tillkommande bebyggelse inte påverkas av näraliggande verksamheter. Det är dock precis lika viktigt att tillkommande bebyggelse inte heller ska kunna komma att innebära ett hinder för verksamhetsutvecklingen inom företagsområdet. Staden måste kunna lämna garantier för viss säkerhet gentemot näringsidkare om att dessas verksamheter även på längre sikt ska kunna finnas kvar på platsen, och även utvecklas.

Vi vill också understryka vikten av att i större utsträckning tillämpa flexibla detaljplaner i företagsområden. Det bör finnas möjlighet till andra publika verksamheter på våning två eller högre, eftersom de ytkrävande verksamheterna i stort sett bara använder bottenvåningen.

Avslutningsvis är det av yttersta vikt att staden anger en tydlig och långsiktig strategi för stadsutveckling på så sätt att näringslivets förutsättningar omhändertas och bejakas.

- 3) Abit Dundar (L) föreslår att nämnden beslutar att godkänna exploateringskontorets förslag till beslut samt att därutöver anföra följande:

Den strategiska inriktningen är tänkt att fungera som ett planeringsunderlag på liknande sätt som framkomlighetsstrategin och Miljöprogramet. En sådan strategi är viktig och viktig för hur enskilda stadsdelar utvecklas. Liberalerna är i huvudsak positiva till strategins innehåll men vill särskilt peka ut Vinsta industriområde och behovet av arbetsplatser i Söderort.

Med Förbifarten på plats så kan Vinsta bli ett av Stockholms hetare områden för större företagsetableringar. Möjligheterna för Stockholms västligaste spets är därför stora. Liberalerna är generellt positiva till att göra om industriområden till bostadsområden men Vinstas läge är speciellt.

Arbetsplatserna som genereras om Vinsta utvecklas behövs i ett område som i övrigt är i behov av arbetsplatser. Om nordvästra Stockholm ska utvecklas med fler bostäder kommer det också behövas fler arbetsplatser. Tillsammans

med Vällingby City lyfter det nordvästra Stockholm.

Det är en stor obalans mellan Norrort och Söderort vad gäller arbetstillfällen i Stockholm. Det är viktigt att det finns gott om attraktiva möjligheter för företag att etablera sig också i Söderort. Därför bör möjligheten ses över att t ex kunna erbjuda nya attraktiva kontorsytor i Globen-Gullmarsplanområdet för att på sätt också bidra till att skapa en bättre balans mellan Norrort och Söderort. Därmed bidrar man också med en mer Hållbar utveckling, där färre behöver pendla långa sträckor.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Elin Olsson m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V).

Reservation

Vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Abit Dundar (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Elin Olsson m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V) enligt följande:

Arbetet med strategisk inriktning för företagsområden är viktig – både för att säkerställa att nödvändiga verksamheter för staden kan utvecklas men också för att, där så är möjligt, planera för blandstad. Vi konstaterar att detta är ett viktigt arbete i den pågående översiktsplaneprocessen och att fördjupat arbete krävs.

Ersätтарыtrande

Markus Berensson (C) instämmer i förslag från vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M).

§ 14

Samråd om 220kV luftledning mot Nacka och Högdalen – enligt 6 kap. 4 § miljöbalken. Anmälan av svar på remiss
Dnr E2016-01644

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner anmälan av remissvar och lägger ärendet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 17 augusti 2016.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 15

Samråd om 400kV luftledning mellan Snösätra i Stockholms stad och Ekudden i Huddinge kommun. Anmälan av svar på remiss

Dnr E2016-01645

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner anmälan av remissvar och lägger ärendet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 17 augusti 2016.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Elin Olsson m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V) enligt följande:

Rågsved-Högdalen-Hökarängen samt Fagersjö är viktiga stadsutvecklingsområden. Centralt för dessa stadsdelar är ett attraktivt och tillgängligt möte med det kommande

naturreservatet – Rågsvedsfrimråde. Svenska Kraftnät föreslår att luftledning mellan Snösätra och Ekudden ska bibehållas och utvecklas istället för, så som staden förordat, att anlägga detta som en mark- och sjökabel. Vi anser att det är olyckligt att del av det framtida naturreservatet fortsatt kommer utgöras av en kraftledningsgata och att skyddsavstånd till ledning minskar möjligheterna för staden att ta ett samlat grepp om både naturvärden och framtida stadsutveckling.

§ 16

Kungörande och granskning av vägplan för anläggning och ombyggnad av sträckan mellan E4/E20 Essingeleden och väg 75 Södra Länken. Anmälan av svar på remiss

Dnr E2016-01277

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner anmälan av remissvar och lägger ärendet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 29 augusti 2016.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 17

Markanvisning för bostäder inom del av fastigheten Grimsta 1:2 i Hässelby Strand till JM AB

Dnr E2014-00693

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden anvisar mark för bostäder inom del av fastigheten Grimsta 1:2 till JM AB och ger kontoret i uppdrag

att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.

- 2 Exploateringsnämnden begär att stadsbyggnadsnämnden upprättar detaljplan för området.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 19 augusti 2016.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Elin Olsson m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V) enligt följande:

Markanvisningen utgör ett välkommet tillskott av kollektivtrafiknära bostäder och en permanent förskola. I den fortsatta planprocessen är det dock angeläget att de stadsbyggnadsmässiga kvaliteterna säkerställs. Det är viktigt att projektet bidrar till att öka de stadsmässiga kvaliteterna i området och att det skapas ett bra möte med det gröna där parkmark värnas.

Särskilt uttalande lämnas av Abit Dundar (L) enligt följande:

Föreslagen markanvisningen innebär ett positivt tillskott om 170 bostäder. Markanvisningen inkluderar mark där det idag ligger en förskola på ett tillfälligt bygglov som uppfördes av fastighetskontoret 2008. Förskolan är idag i form av moduler och 2018 kommer förskolans tillfälliga bygglov att gå ut och ersättas med en ny förskola.

Liberalerna ser positivt på den nya förskolan och vill bedyra att förskolan måste ges en tillfredställande storlek. Med 170 nya bostäder kommer också nya barn – vi har tidigare sett modulförskolor sättas upp när staden inte tagit höjd för tillskottet av barn i och med nya bostäder.

§ 18**Markanvisning för idrottshall inom del av fastigheten Akalla 4:1 i Husby till fastighetsnämnden**

Dnr E2016-02526

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden anvisar mark för idrottsändamål inom del av fastigheten Akalla 4:1 till fastighetsnämnden och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.
- 2 Exploateringsnämnden begär att stadsbyggnadsnämnden upprättar detaljplan för området.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 25 augusti 2016.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 19**Markanvisning för bostäder och handel inom fastigheten Ålesund 1 och del av Akalla 4:1 i Husby till AB Svenska Bostäder**

Dnr E2014-02902

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden anvisar mark för bostäder och handel inom fastigheten Ålesund 1 och del av fastigheten Akalla 4:1 till AB Svenska Bostäder och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.
- 2 Exploateringsnämnden begär att stadsbyggnadsnämnden upprättar detaljplan för området.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 25 augusti 2016.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Elin Olsson m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V) enligt följande:

Exploateringsnämnden är positiva till tillkomsten av nya bostäder i ett kollektivtrafiknära läge och möjligheten att omvandla parkeringsplatser till plats för bostäder. I planarbetet är det viktigt att arbeta vidare med byggnadens utformning, anknytning till platsen och dess omgivning samt hur nybyggnationen kan tillföra mer värden till platsen än de bostäder och lokaler för livsmedelshandel som planeras.

§ 20

Överenskommelse om exploatering med tomträtt, för skola inom fastigheten Brandstegen 1 i Midsommarkransen med Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB). Överenskommelse om exploatering med överlåtelse, för bostäder inom fastigheten Midsommarkransen 1:1 i Midsommarkransen med Besqab Bostadsmark I AB. Genomförandebeslut

Dnr E2015-00963

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner för sin del genomförandet av exploatering inom Midsommarkransen 1:1 m.m. omfattande investeringsutgifter om 112,3 mnkr samt föreslår att kommunfullmäktige godkänner genomförandet och ger exploateringsnämnden, genom exploateringskontoret, i uppdrag att genomföra projektet.

- 2 Exploateringsnämnden godkänner försäljning av mark inom Midsommarkransen 1:1 till Besqab Bostadsmark I AB med en försäljningsinkomst om cirka 75,9 mnkr samt försäljning av befintliga byggnader till Sisab med en försäljningsinkomst om cirka 5,3 mnkr och ger kontoret i uppdrag att träffa erforderliga avtal.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 30 augusti 2016.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Elin Olsson m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V) enligt följande:

Skolan och parken delar på en liten gemensam yta. Enbacksparken används redan idag av många förskolor dagtid och av familjer efter skoltid. När en skola med 900 barn kommer att börja använda även parken till skolgård kommer parken upprustas för att klara den högre belastningen från skolverksamheten. Det är viktigt att planeringen av flödet mellan skolgård och park planeras på ett sånt sätt att ytorna kan samnyttjas på ett bra sätt. Det kommer att utöka skolområdet och det kommer att ge boende i området tillgång till skolgården som välbehövlig spontanidrottsplats.

Platsen framför vagnhallen är av stor vikt som entrétorg och mötesplats för både skolelever och närboende. Det är angeläget att platsen görs trivsamt att vistas på med grönska och sittplatser samt en genomtänkt gestaltning.

§ 21

Markanvisning för bostäder och lokaler inom del av fastigheten Årsta 1:1 i Östberga till Botrygg Bygg AB
Dnr E2016-01345

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden anvisar mark för bostäder och lokaler inom del av fastigheten Årsta 1:1 till Botrygg Bygg AB och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 24 augusti 2016.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Elin Olsson m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V) enligt följande:

Årstafältet är ett av Stockholm viktigaste stadsutvecklingsområden och kommer att bidra till att koppla samman flera av stadens delar. I området kommer över 6000 nya lägenheter att byggas med plats för 15 000 invånare. Den föreslagna markanvisningen är den första i etapp fyra i projektet. Det är naturligt en tidig markanvisning görs i form av en anbudstävling i syfte att få ett riktmärke för vad marknaden värderar marken till och därmed underlättar prissättning i andra delar av projektet.

Exploateringsnämnden anser att denna etapp i Årsta är ett bra tillfälle att i större skala testa den nya markanvisningspolicyns möjligheter till tävlingar och jämförelseförfarande i syfte till att uppnå stadsbyggnadskvaliteter och möjligheten att pressa kostnaderna för nyproducerade hyresrätter.

§ 22**Överenskommelse om exploatering med försäljning, för bostadsändamål inom fastigheten Örby 4:1 i Bandhagen med Wallenstam AB, Wallenstam nr 23 bostadsrättsförening och Guldmyran nr 15 bostadsrättsförening. Utökad markanvisning och genomförandebeslut**

Dnr E2013-513-01060

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner genomförandet av exploatering inom Örby 4:1 omfattande investeringsutgifter om 33,2 mnkr och ger kontoret i uppdrag att genomföra projektet.
- 2 Exploateringsnämnden godkänner för sin del försäljningen av mark inom Örby 4:1 till Wallenstam AB, Wallenstam nr 23 bostadsrättsförening och Guldmyran nr 15 bostadsrättsförening med en försäljningsinkomst om ca 92,3 mnkr samt föreslår att kommunfullmäktige godkänner försäljningen och ger exploateringsnämnden, genom exploateringskontoret, i uppdrag att träffa erforderliga avtal.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 16 augusti 2016.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 23**Markanvisning för bostäder inom fastigheten Örby 4:1 i Högdalen till Åke Sundvall Projekt AB. Reviderat inriktningsbeslut**

Dnr E2012-513-01612

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden anvisar mark för bostadsändamål inom fastigheten Örby 4:1 till Åke Sundvall Projekt AB och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.
- 2 Exploateringsnämnden ger kontoret i uppdrag att fortsätta utredningarna upp till 14,6 mnkr (reviderat inriktningsbeslut).
- 3 Exploateringsnämnden begär att stadsbyggnadsnämnden upprättar detaljplan för området.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 19 augusti 2016.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 24**Överenskommelse om exploatering med försäljning, för bostäder inom fastigheten Örby 4:1 i Bandhagen med Maxera Bostad 10 AB**

Dnr E2016-02451

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner försäljning av mark inom Örby 4:1 till Maxera Bostad 10 AB med en försäljningsinkomst om cirka 43,1 mnkr och ger kontoret i uppdrag att träffa erforderliga avtal.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 7 juli 2016.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Abit Dundar (L) enligt följande:

När planarbetet med kvarteret Filmen i Bandhagen sattes igång anmärkte vi att Bandhagen redan har ett överskott på små lägenheter. Förslaget har sedan dess utvecklats till fler lägenheter vilket är positivt men fortfarande i form av smålägenheter. 60 procent av Bandhagens nuvarande bestånd består av ett och tvåor. Vi vill se stadsdelar med en mångfald av människor i de offentliga rummen. Det är därför viktigt med en variation av storlekar på lägenheterna i stadsdelarna. Vi hade hellre sett att lägenheterna inte var smålägenheter. Även utformningen kan förbättras. Den nuvarande strukturen med tre punkthus är en fortsättning på den miljonprogramsstruktur som finns i Bandhagen. Den tillkommande bebyggelsen bör istället vara mer stadslig, exempelvis en sammanhängande huskropp med sluten innergård.

§ 25**Överenskommelse om exploatering med försäljning, för bostäder och centrumändamål inom fastigheten Näskubben 2, samt delar av fastigheterna Kärrtorp 1:1 och Kärrtorp 1:4 i Kärrtorp till Besqab Projektutveckling AB. Genomförandebeslut**

Dnr E2013-513-01936

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner för sin del genomförandet av exploatering inom fastigheten Näskubben 2 samt delar av fastigheterna Kärrtorp 1:1 och Kärrtorp 1:4 omfattande investeringsutgifter om 58 mnkr samt föreslår att kommunfullmäktige godkänner genomförandet och ger exploateringsnämnden, genom exploateringskontoret, i uppdrag att genomföra projektet.
- 2 Exploateringsnämnden godkänner för sin del försäljning av mark inom fastigheten Näskubben 2 samt delar av fastigheterna Kärrtorp 1:1 och Kärrtorp 1:4 till Besqab Projektutveckling AB med en försäljningsinkomst om cirka

133,4 mnkr samt föreslår att kommunfullmäktige godkänner försäljningen och ger exploateringsnämnden, genom exploateringskontoret, i uppdrag att träffa erforderliga avtal.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 25 augusti 2016.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 26

Markanvisning för bostäder inom del av fastigheterna Dillö 2 och 3 i Farsta till Fastighets AB Erik Dahl och Togo Danielsson Byggnads AB

Dnr E2016-02678

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden anvisar mark för bostäder inom fastigheten Dillö 2 till Fastighets AB Erik Dahl och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.
- 2 Exploateringsnämnden anvisar mark för bostäder inom fastigheten Dillö 3 till Togo Danielsson Byggnads AB och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.
- 3 Exploateringsnämnden begär att stadsbyggnadsnämnden upprättar detaljplan för området.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 25 augusti 2016.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 27**Gång- och cykelbana längs med tunnelbanebron över Norra länken. Avrapportering**

Dnr E2016-02598

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt kontorens gemensamma förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner kontorens avrapportering om en planskild förbindelse över Norra länken.
- 2 Exploateringsnämnden överlämnar kontorens gemensamma tjänsteutlåtande till Östermalms stadsdelsnämnd för kännedom.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets och trafikkontorets gemensamma tjänsteutlåtande från den 30 juni 2016.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorens gemensamma förslag.

§ 28**Genomförandeavtal med Stockholms läns landsting avseende ny- och ombyggnadsarbeten i anslutning till Slussen**

Dnr E2016-02715

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt kontorens gemensamma förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner genomförandeavtal med Stockholms läns landsting avseende ny- och ombyggnadsarbeten i anslutning till Slussen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets och trafikkontorets gemensamma tjänsteutlåtande från den 1 september 2016.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorens gemensamma förslag.

§ 29**Revidering av Program för hållbar stadsutveckling i Norra Djurgårdsstaden**

Dnr E2016-01322

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Elin Olsson m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V):

- 1 Exploateringsnämnden godkänner redovisningen och Program för Hållbar stadsutveckling i Norra Djurgårdsstaden och hemställer gemensamt med övriga förvaltningar och bolag att kommunfullmäktige ger exploateringsnämnden, genom exploateringskontoret, i uppdrag att genomföra Program för Hållbar stadsutveckling i Norra Djurgårdsstaden.
- 2 Exploateringsnämnden föreslår kommunfullmäktige att målet om fossilbränslefrihet år 2030 ska gälla för Norra Djurgårdsstaden.
- 3 Exploateringsnämnden anför i övrigt följande:

Norra Djurgårdsstaden är det största stadsutvecklingsområdet i Stockholms stad och är ett av stadens utpekade miljöprofilområden. Utvecklingen av området ska kontinuerligt ligga i framkant som en modell och förebild för en ekonomiskt, ekologiskt och social hållbar stadsutveckling, både nationellt och internationellt.

Stadsdelen ska gå före och visa vägen i arbetet med att göra Stockholm fossilbränslefritt, bland annat genom nya innovationer och högre miljö- och klimatkrav vid byggande. Stockholms stad har antagit målet att vara fossilbränslefritt år 2040. Då Norra Djurgårdsstaden ska gå före behöver målet

om fossilbränslefrihet nås avsevärt mycket snabbare än 2040. Det tidigare målet om fossilbränslefrihet 2030 skall dock alltså vara styrande för de åtgärder som staden har rådighet över och vara vägledande för allt arbete som staden gör i samarbete med andra aktörer. Så långt staden har rådighet skall Norra Djurgårdsstaden sträva efter minsta möjliga klimatpåverkan.

Då staden idag inte har full rådighet över alla åtgärder som krävs för att målet om fossilbränslefrihet krävs att beslut kan fattas på andra nivåer än den kommunala. Inom transportområdet ska staden utnyttja de styrmedel som står till buds för att uppnå målet men det behövs troligen statliga beslut så som till exempel ytterligare miljözoner för att nå målet fossilfri stadsdel 2030. Förslag i den riktningen har nyligen lyfts i den statliga utredningen Miljömålsberedningen. Staden ska driva på för att statliga beslut fattas för att möjliggöra fossilbränslefrihet. Hur staden ska hantera måluppfyllelsen om de nödvändiga besluten inte kommer till stånd måste utredas.

De byggkrav som ställs i området idag behöver även följas upp på ett bättre sätt för att områdets funktion som försöksmodell ska kunna utnyttjas på ett bättre sätt. Att följa energianvändning och klimatutsläpp har visat sig svårt då ingen beräkningsmodell idag beräknar enskilda områdens utsläpp.

För att kunna följa utsläppsdata för NDS behöver staden därför ta fram en beräkningsmodell för de klimatutsläpp som sker i Norra Djurgårdsstaden, då utsläppsdata idag bara finns för Stockholms stad i sin helhet och inte för specifika områden. Detta arbete bör ledas av energicentrum vid Stockholms miljöförvaltning.

För att stärka stadsdelens sociala hållbarhetsprofil ska aspekter som den sociala hållbarhetskommisionen lyfter, tydliggöras. Kontorets arbete med att utveckla bl.a. hållbarhetsmålet Bidra till att skapa en jämlik stad är viktigt, särskilt viktigt att för detta område utveckla fler uppföljningsmål.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets, stadsbyggnadskontorets, trafikkontorets, miljöförvaltningens, Östermalms stadsdelsförvaltnings, Stockholms Hamn AB:s och Stockholm Vatten AB:s gemensamma tjänsteutlåtande från den 29 augusti 2016. Kontoren föreslår att nämnden beslutar följande:

Godkänner redovisningen och Program för Hållbar stadsutveckling i Norra Djurgårdsstaden och hemställer gemensamt med övriga förvaltningar och bolag att kommunfullmäktige ger exploateringsnämnden, genom exploateringskontoret, i uppdrag att genomföra Program för Hållbar stadsutveckling i Norra Djurgårdsstaden.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Elin Olsson m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Abit Dundar (L) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:
 - 1 Att i huvudsak godkänna redovisningen och Program för Hållbar stadsutveckling i Norra Djurgårdsstaden och hemställa gemensamt med övriga förvaltningar och bolag att kommunfullmäktige ger exploateringsnämnden, genom exploateringskontoret, i uppdrag att genomföra Program för Hållbar stadsutveckling i Norra Djurgårdsstaden.
 - 2 Att föreslå kommunfullmäktige att målet att målet om fossilbränslefrihet år 2030 ska gälla för Norra Djurgårdsstaden.
 - 3 Att därutöver anföra:

Norra Djurgårdsstaden är ett av Stockholms största stadsutvecklingsområden. Det är också ett av stadens tre utpekade miljöprofilsområden, och ska ur det perspektivet vara ett internationellt föredöme och leda utvecklingen mot ett hållbart samhälle. Vi förstår resonemanget bakom kontorets slutsatser om att lyfta ur de övergripande målen för miljöprogrammet. Dock anser vi att det är av yttersta vikt att dessa mål har en högre ambitionsnivå än för staden som helhet. Med anledning av detta, och mot bakgrund av att stadens mål är att vara fossilbränslefri 2040, ska målet om att Norra Djurgårdsstaden ska vara fossilbränslefri redan 2030 kvarstå.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Elin Olsson m.fl. (MP) och Rikard Warlenius (V).

Reservation

Vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Abit Dundar (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ersättaryttrande

Markus Berensson (C) instämmer i förslag från vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Abit Dundar (L).

§ 30**Öka återvinningen i Stockholm. Motion (2016:65) från Jonas Naddebo (C). Svar på remiss**

Dnr E2016-02103

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden besvarar remissen med kontorets tjänsteutlåtande.
- 2 Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 26 augusti 2016.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Ersättaryttrande

Ersättaryttrande lämnas av Markus Berensson (C) enligt följande:

Om jag hade haft yrkanderätt hade jag yrkat på följande:

- 1 Att tillstyrka motionen.
- 2 Att därutöver anföra:

Vägen framåt för ökad materialinsamling är enligt de flesta bedömare att kommunernas inflytande måste öka. Sedan producentansvaret infördes 1994 har det varit många diskussioner om hur insamlingsansvaret kan effektiviseras. Statistiken vittnar om att dagens system inte är optimalt vilket är andemeningen i motionen. Den utredning som i mars 2016

överlämnades till regeringen hade i uppdrag att utreda *hur* ansvaret skulle överföras till kommunerna, inte *om*. Nu ligger ansvaret på den rödgröna regeringen att frågan rör sig framåt och att de kommande åren inte går förlorade i avvaktan och förvirring. Den politiska situation som uppstått kring huruvida frågan är för genomgripande för att beslutas via en förordning eller lagändring riskerar tyvärr att fördröja nödvändiga förändringar. Vi är angelägna om att situationen i Riksdagen inte blir en hämsko för stadens fortsatta arbete att förbättra insamlingsstatistiken i alla fraktionsled.

Stockholm Vattens beskrivning av att den optiska sorteringen endast ska fungera som ett komplement till nuvarande ÅVS:er väcker frågor om hur effektivt det kommande sorteringsystemet kommer att bli när fastighetsnära insamling bara kommer att realiseras för ett fåtal hushåll. Denna fråga, som till stor del handlar om kapacitet i kommande sorteringsanläggning, måste problematiseras ytterligare för att på allvar förbättra stadens återvinningsnivåer.

§ 31

Delbetänkande från Miljömålsberedningen med förslag om en klimat- och luftvårdsstrategi för Sverige. Anmälan av svar på remiss

Dnr E2016-02315

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner anmälan.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 24 augusti 2016.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 32

Promemorian Miljöbedömningar (Ds 2016:25). Anmälan av svar på remiss

Dnr E2016-02444

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner anmälan.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 24 augusti 2016.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 33

Förslag till nya och ändrade föreskrifter och allmänna råd om energi och utsläpp från fastbränsleledning. Anmälan av svar på remiss

Dnr E2016-02119

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner anmälan.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 24 augusti 2016.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 34

Länsstyrelsens rekommendationer för lägsta grundläggningsnivå längs vattendrag och sjöar i Stockholms län. Anmälan av svar på remiss

Dnr E2016-02237

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner anmälan.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 8 juli 2016.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§ 35

Arbetsklausuler och sociala hänsyn i offentlig upphandling. Anmälan av svar på remiss

Dnr E2016-02528

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden lägger anmälan till handlingarna.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 24 augusti 2016.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Abit Dundar (L) enligt följande:

Vi ställer oss ytterst kritiska till att arbetsklausuler och social hänsyn föreskrivs som villkor vid offentlig upphandling i enlighet med ILO.

Skattebetalarnas pengar ska alltid hanteras varsamt och på ett ansvarsfullt sätt. Det är viktigt att varje skattekrona används på ett ansvarsfullt sätt. Därför bör man också kunna ställa krav på miljö och sociala hänsyn när detta är motiverat. För att förtydliga detta infördes år 2010 den så kallade bör-regeln, som innebär att upphandlande myndigheter bör beakta miljöhänsyn och sociala hänsyn om upphandlingens art motiverar detta.

Stockholms stad ska alltid säkerställa anständiga arbetsvillkor för medarbetare hos leverantörer som staden anlitar. Seriösa aktörer, rättssäkra arbetsförhållanden, transparenta upphandlingsmodeller och konkurrens på lika villkor ska prägla upphandlingar i Stockholms stad. Men samtidigt som vi måste värna goda villkor för jobben måste vi också värna de drivkrafter som får jobben att växa. Att lagstifta om ytterligare sociala krav, såsom exempelvis krav på anställning av långtidsarbetslösa, som anges, är att gå för långt. Detsamma gäller krav på kollektivavtalsliknande villkor hos den som lägger anbud och dess underentreprenörer.

Krav på ansvar för underentreprenörer leder till mer regelkrångel och ökade kostnader som riskerar att minska antalet intressenter vid anbud. De allra flesta svenska företag lever upp till högt ställda krav, men den administrativa bördan riskerar att avskräcka dem från vara med i anbudsförfarandet. Den modell för krav på kollektivavtalsliknande villkor som föreslås i utredningen innebär dessutom att man ställer högre krav på svenska anbudsgivare än på utstationerade företag, vilket medför konkurrensnackdelar för inhemska företag.

När färre kan vara med och lägga anbud minskar också konkurrensen. Det är negativt för jobben, men det inverkar också negativt på integrationen. Utrikes födda är i större utsträckning företagare än inrikes födda och de skulle därför drabbas extra hårt. I stället för att krångla till upphandlingsreglerna, borde politiskt fokus ligga på att öka andelen konkurrensutsatt verksamhet. Enligt en rapport från Almega (Ökad konkurrensutsättning stärker integrationen, 2015) uppskattas att en höjning av andelen upphandlad verksamhet med 30 procentenheter hänger ihop med 4,8

procentenheter högre sysselsättning bland utomeuropeiskt födda. Detta motsvarar 32 500 fler utomeuropeiskt födda i arbete.

Det ska inte enbart vara de stora företagen med stora administrativa muskler som ska kunna vara med och slåss om de offentliga pengarna. Regelverk som motverkar stort deltagande riskerar att motarbeta syftet med offentlig upphandling. Man bör därför vara mycket försiktig med att lägga till ytterligare krav i upphandlingslagstiftningen, utöver dem som redan framgår av EU:s bestämmelser.

Vi ställer fortfarande ytterst kritiska till införande av den så kallade vita jobbmodellen i upphandlingar. Vi delar uppfattningen om att fusk och svartjobb behöver motverkas samt att det är viktigt att säkerställa rimliga arbetsvillkor för dem som staden anlitar, antingen direkt eller genom upphandlade företag. Men det är inte rimligt att ge fackförbunden befogenheter att fungera som kontrollanter via stadens uppdrag, som anges i underlaget för budgeten. Modellen riskerar att inte uppfylla syftet att leda till en kvalitativ granskning av att stadens villkor följs, utan kommer istället att ge fackförbunden tillgång till företags bokföring, löne- och personallistor.

Ersätтарыttrande

Markus Berensson (C) instämmer i särskilt uttalande från vice ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och Abit Dundar (L).

Vid protokollet

Lena Mittal